

La revolució sexual a casa

Ja han quedat molt lluny les consignes del maig del 68 i les proclames de l'amor lliure. La sida ho va tallar tot i l'expansió sexual es va replegar de nou a l'àmbit privat. Ara ha arribat el torn de fer la revolució a casa i buscar els revulsius i les transgressions dins de la parella estable.

JORDI SEBASTIÀ

Ja fa molt de temps que ha passat de moda aquella concepció tradicional que limitava els jocs sexuals de la parella a les pràctiques més usuals i "normals", i deixava la "innovació" per a fora de casa. Durant molts anys, la doble moral de les societats mediterrànies d'arrel catòlica feia compatible una vida conjugal més aviat avorrida i rutinària amb les escapades del marit al llit de les professionals o de l'amant, on buscava allò que mai no gosaria fer amb la dona. Aquesta situació només podia mantenir-se mentre la dona acceptara el seu rol, ja fóra d'obedient i avorrida mestressa i esposa, ja d'encarnació del vici. No hi havia per a ella un terme mitjà ni per al sexe un altre tractament que el d'instrument per a la procreació o activitat semiclandestina i condemnable.

Des de la dècada dels vint del segle passat fins a les revoltes dels anys seixanta, la “revolució sexual” que passava sobretot per la consideració del sexe com una activitat plaent i de la dona com un subjecte tan actiu com l’home, es va anar produint als països de nord i centre d’Europa. Va arribar a la màxima esplendor amb els moviments que reivindicaven l’amor lliure i criticaven no sols el matrimoni sinó l’estatus mateix de la parella com a únic escenari per a les relacions sexuals. Sense que els extrems arribaren a adoptar-se com a norma de comportament, el fet és que l’actitud respecte al comportament sexual es va anar alliberant de les càrregues tradicionals i els models de conducta es van flexibilitzar molt. Aquesta tendència comportà inevitablement també l’anomenada “crisi del baró”. L’home, acostumat a practicar una sexualitat basada en la pròpia satisfacció, s’enfrontà de sobte amb un interlocutor que no sols estava al seu nivell sinó que també li exigia un comportament que ell no estava acostumat a adoptar.

A l’Estat espanyol, el fet d’haver passat una bona part del segle XX en mans de diverses dictadures, especialment la franquista, i sota la pesada càrrega d’una moral catòlica fortament restrictiva amb els comportaments sexuals, va retardar aquests canvis. De fet, no és fins a l’arribada del turisme –que “exportava” també un usos més liberals del sexe– que els experts s’atreveixen a parlar de modificació de les conductes sexuals entre nosaltres, i només durant la transició política a la democràcia parlamentària aquest canvi es va generalitzar entre els sectors més joves.

Rafael Xambó, professor de sociologia de la Universitat de València, va fer durant l’any 1985 un treball de camp entre els joves valencians d’entre 14 i 19 anys per esbrinar les seues actituds respecte al sexe. “En aquest cas –comenta– els resultats poden ser aplicables també a altres llocs de l’estat com Catalunya, amb importància de ciutats mitjanes i una estructura econòmica i

RAFA GIL

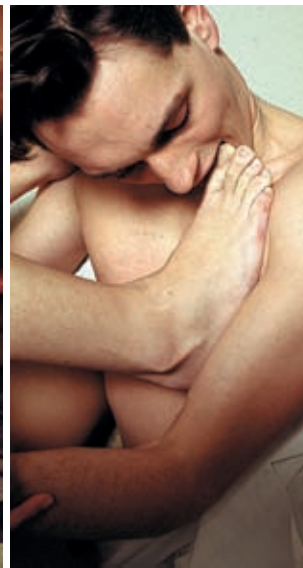
PRATS I CAMPS

JORDI SEBASTIÀ

(Burjassot 1966) “En el seu llibre *Sexe savi, el sexòleg català Antoni Bolinches* sostenia una tesi estimulante: l’aventura sexual es pot tenir ‘a casa’. Més encara: si la vida sexual d’una parella estable no té un component ‘d’aventura’, està condemnada al fracàs. La capacitat comunicativa de Bolinches i el fet que basara el seu treball en casos reals el van fer popular i *EL TEMPS*, on jo havia treballat i continuava col·laborant, em va demanar un reportatge sobre aquella ‘revolució sexual casolana’. Va ser un dels reportatges meus que més comentaris va provocar i em fa l’efecte que va animar més d’una parella...”

social semblant”. Els resultats d’aquella prospecció demostraven que un terç dels joves, especialment els xics, mantenien encara una actitud “tradicional”, és a dir, tancada, masculista i caracteritzada per un gran grau d’ignorància. La resta, però, tenia una actitud oberta, i eren les dones les més interessades a conèixer aspectes de la vida sexual i a plantejar unes relacions més sinceres i naturals. Si l’explosió del *destape* i de l’accessibilitat a la pornografia en totes les seues variants no era més que un canvi superficial i més comercial que no de comportament, aquestes dades representaven l’evidència que era possible modificar la vida sexual de les noves generacions. “Era previsible que aquells joves més oberts i més curiosos –explica Rafael Xambó–, que no compartien el punt de vista tradicional i tancat dels seus pares, protagonitzaren un esclat de llibertat sexual un temps més tard”.

La sida, o el refredament. Però l’esclat no arribà a casa nostra. Mentre que a la resta d’Europa ja es vivia la ressaca de les reivindicacions de l’amor lliure i semblava moderar-se la revolució sexual, a la qual nosaltres encara

RAFA GIL

no havíem arribat, aparegué la plaga del segle XX: la sida. Els seus efectes sobre el comportament sexual van ser molt contundents. De sobte, tot allò que tinguera a veure amb un comportament sexual més lliure, amb les pràctiques eventuais, amb les aventures d'una nit, tot allò quedà marcat pel signe del perill. Les actituds que moviments més o menys inspirats pel poder com la *movida* havien posat de moda van caure en redó. Es va produir un tancament bruscat, auspiciat internacionalment per la croada moralitzant que l'administració Reagan va llançar a tot el món dels EUA. El puritanisme anglosaxó va satanitzar la llibertat sexual, i actrius i actors de Hollywood s'hi van apuntar a la missió amb vídeos i conferències en què deixaven entendre que fins i tot un bes massa apassionat i llarg podia ser un motiu de contagi.

Van nàixer aleshores noves formes de comportament fins i tot per al temps

No canviar de parella no vol dir no canviar d'actituds. Ara són normals coses impensables

d'esbarjo i relació social. Músiques electròniques duríssimes amb ritmes esgotadors, drogues anaeròtiques, "va ser el temps –comentà Xambó– del mirar i no tocar".

Què van fer aleshores aquells joves? Segons el sociòleg valencià, molts d'ells es van adaptar al model de parella estable de vida sexual esmoreïda contra el qual s'havien pronunciat, i uns altres van caure en la "monogàmia successiva", és a dir en la creació i dissolució successiva de parelles, afavorida per l'arribada del divorci i per la no necessitat del matrimoni com a requisit per a viure en parella. "Un altre grup que jo considere molt important tot i que no puc quantificar-lo –conclou Rafael Xambó– és el de la gent que se li'n fot el sexe, que no vol complicar-se la vida i que opta per oblidar-se d'un tema que ha esdevingut problemàtic".

El temps del 'sexe savi'. I no obstant això, els canvis que la joventut va experimentar des dels anys 70 no podien quedar en no res. La nova presa de posició de la dona no es va limitar a l'àmbit públic, el món de la política, l'empresa o el treball, sinó també al privat. I una dona més lliure vol dir també, generalment, una sexualitat més lliure. Però aquesta nova sexualitat es va reconcentrar en la parella. Com que

el món de les aventures eventuais o la promiscuïtat s'han convertit en perillosos, els canvis cap a una sexualitat més plaent i rica es duen a la pràctica dins el camp segur de la parella estable.

Segons les estadístiques d'un conegut estudi realitzat per l'empresa de preservatius Durex, els valencians tenen una mitjana de 125 encontres sexuals l'any, mentre que els catalans i els balears en tenen 104. Aquests resultats no solament són els més alts de l'estat espanyol sinó que també ultrapassen la mitjana mundial, que, segons la mateixa enquesta, és de 97 relacions sexuals l'any. Les parelles casades o les estables no casades són les que tenen un major nombre de relacions i el 80% dels que tenen parella declaren que no li han estat mai infidels. La parella estable, doncs, és l'àmbit prioritari de la vida sexual, però com és aquesta vida?

Segons el psicòleg i sexòleg català Antoni Bolinches, autor del llibre *Sexe savi* (vegeu pàgines 24 i 25), cada vegada són més les parelles que es preocupen per fer de la vida sexual interna un món canviant, enriquidor i en certa mesura "transgressor". De fet, una de les conclusions que ha extret, tant de la seua experiència com a terapeuta sexual com d'una àmplia enquesta sobre comportaments sexuals que es troba

El sexe del segle XXI es fonamenta sobre l'estabilitat i la fidelitat de la parella, però això sí, demana moviment, innovació, i no diu que no a cap pràctica si està prèviament pactada.

en fase d'elaboració, és que moltes actituds sexuals que en públic es consideren estranyes o anormals, en privat resulten perfectament normals i acceptades. En la seua classificació sobre el comportament de les parelles (vegeu requadre), activitats com la fel·lació, el *cunnilingus* o la visió conjunta de material eròtic o pornogràfic resulten absolutament quotidianes i d'altres, com el coit anal o l'ús de joguines sexuals, molt més habituals del que es pot pensar en un primer moment.

Bolinches proporciona en el seu llibre una sèrie de documentats consells per tal que la vida sexual en la parella estable no caiga en la rutina o desaparega i en dona les seues claus

perquè l'interès es mantinga. Segons ell comenta, "el costum, la repetició i la consegüent inhibició en el sexe que abans s'associaven a la parella estable al cap d'uns anys, no té per què ser una regla. Tot el contrari, hi ha molta gent que busca mètodes per mantenir l'interès de la vida sexual sense canviar de parella, i això és totalment possible si se segueixen una sèrie de pautes tendents a renovar i enriquir la relació i, sobretot, a no saturar-la".

Per a Rafael Xambó aquesta actitud encara no és general: "El 'sexe savi' o la preocupació per tenir una bona vida sexual, variada i rica, amb la parella, és encara una tendència molt limitada a un sector de la població que té un de-

terminat nivell sociocultural. Hi ha factors, com l'augment espectacular de la prostitució, que demostren que les antigues regles encara continuen vigents. Malauradament, i per bé que siga fals, encara s'identifiquen certes actituds o activitats amb la promiscuïtat i no amb la parella. Encara hi ha moltes parelles que tenen grans dificultats per parlar de sexe i que no s'atreveixen a dur avant determinades iniciatives per por al que pot pensar l'altre".

La comunicació interna és un dels punts principals en els quals basa Bolinches l'èxit de la seua proposta, en la comunicació i en l'evolució. En efecte, un dels components bàsics d'aquesta manera d'interpretar el sexe és assumir que no canviar de parella no vol dir no canviar d'actituds. Coses que semblaven impensables feia uns anys poden ser ara molt normals. "Hi ha moltes persones que descobreixen que són capaces de dur a terme determinades pràctiques sexuals només quan canvien de parella –manifesta el sexòleg català–, però això es també possible dins de la mateixa parella perquè mai no l'hem d'entendre com un lloc estàtic sinó tot el contrari, o és ben dinàmic o no funcionarà".

Així, el sexe del segle XXI manté de moment la parella com a norma i relega el sexe en grup, les orgies i altres experiències multitudinàries al camp de la rigorosa excepció. Es fonamenta sobre l'estabilitat i la fidelitat però, això sí, demana moviment, innovació i no diu que no a cap pràctica –per agosarada que siga– si està prèviament pactada. "Hem de tenir en compte –afirma Bolinches– que no hi ha un límit exacte per a definir el que és normatiu i el que no en una vida sexual. Mantenint-nos dins de la legalitat i assegurant que cada membre de la parella conserva el seu propi codi, res no es pot considerar 'anormal', en tot cas transgressor, però mai 'anormal'".

La revolució sexual que arriba serà, per tant, molt més silenciosa i privada que la que es va viure al segle passat, però al mateix temps potser siga també més real.